

RTU studiju kurss "Mākslīgais intelekts juridiskajā darbā"**OR000 Rēzeknes akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	RA0224
Nosaukums	Mākslīgais intelekts juridiskajā darbā
Studiju kursa statuss programmā	Brīvās izvēles
Atbildīgais mācītbspēks	Ilga Krampuža - Docents
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kurss ietver tēmas, kas iepazīstina studentus ar mākslīgā intelekta juridiskajā darbā izmantošanas pamatiem, kas nepiecieši jurista profesionālās darbības veikšanai. Studiju kursa mērķis ir sniegt studējošiem teorētiskās un praktiskās zināšanas par mākslīgā intelekta izmantošanas iespējām juridiskajā darbā. Studējošie iegūst zināšanas par mākslīgā intelekta pamatterminiem, izmantošanas veidiem un apjomu juridiskajā darbā kā arī ierobežojumus un atbildību, kopīgo ar citām tiesību nozarēm, norobežošanu no citām tiesību nozarēm. Studējošie iegūst zināšanas par Mākslīgā intelekta avotiem, to pielietojumu, analīzi, tādējādi veicinot studentu spēju pareizi interpretēt un piemērot mākslīgo intelektu regulējošās tiesību normas un paaugstinot studējošo konkurētspēju darba tirgū. Izvēloties juridiskā darba metodes studējošie izstrādā darba projektus, attīstot prasmes un kompetenci mākslīgā intelekta izmantošanas problēmjaudājumu risināšanā izstrādāto risinājumu prezentēšanā un izmantot profesionālo terminoloģiju mākslīgā intelekta tiesībās. Studiju kurss veicina domāšanu un argumentēšanas prasmes attīstību, strādājot individuāli un grupā, izpildot darba uzdevumus, kas balstīti uz autentiskiem materiāliem, kas atlasīti atbilstoši mākslīgā intelekta tiesību jautājumiem, prasmi pamatot problēmu risinājumus.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir nodrošināt studējošajiem teorētisko zināšanu apguvi par mākslīgā intelekta izmantošanu juridiskajā darbā, veidot un attīstīt nepieciešamo kompetenci, lai varētu analizēt problēmjaudājumus mākslīgā intelekta izmantošanā juridiskajā darbā un piedāvāt konkrētus risinājumus. Studiju kursa uzdevumi: - veidot izpratni par mākslīgā intelekta izmantošanu juridiskajā darbā: Mākslīgā intelekta tiesiskā regulējuma būtību, jēdzieniem, mākslīgā, intelekta izmantošanu regulējošajām tiesību normām un to interpretāciju; - veidot izpratni par Mākslīgā intelekta avotiem, to pielietojumu, tādējādi veicinot studentu spēju pareizi interpretēt un piemērot mākslīgo intelektu regulējošās tiesību normas; - attīstīt spēju analizēt un tiesību normas un paaugstinot studējošo konkurētspēju darba tirgū. risināt aktuālas konkrētas tiesiskās situācijas un to reglamentējošās normas, sistematizēt nozaru kursus un šajā iegūtas zināšanas, izprast mākslīgā intelekta izmantošanas juridiskajā darbā nozīmi ikvienā, izpētīt mākslīgā intelekta izmantošanu regulējošās normas, tādējādi veicinot studentu spēju pareizi interpretēt un piemērot mākslīgo intelektu juridiskajā darbā izmantojamās tiesību normas un paaugstinot studējošo konkurētspēju darba tirgū.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Patstāvīgais darbs tiek organizēts: gatavošanās semināriem (pēc uzdotajiem jautājumiem), praktiskajām nodarbībām (literatūras atlase un lasīšana), gatavošanās kontroldarbam un eksāmenam, praktisko uzdevumu (kāzusu un dokumentu) izpilde. Patstāvīgais darbs tiek vērtēts uzdevumu izpildē (kāzusu un dokumentu izpilde), kontroldarbā, eksāmenā.

Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1.Mākslīgā intelekta Akts. Artificial Intelligence Act: deal on comprehensive rules for trustworthy AI https://www.europarl.europa.eu/news/lv/press-room/20231206IPR15699/artificial-intelligence-act-deal-on-comprehensive-rules-for-trustworthy-ai. 2.Irēna Barkāne. Cilvēktiesību nozīme mākslīgā intelekta laikmetā. Privātums, datu aizsardzība un regulējums masveida novērošanas novēršanai. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2023. 328 lpp. 3.Baltā grāmata par mākslīgo intelektu. Eiropiska pieeja – izcilība un uzticēšanās. Pieejams: https://op.europa.eu/lv/publication-detail/-/publication/ac957f13-53c6-11ea-aece-01aa75ed71a1 4. Šelija Fana (Shelly Fan). Vai mākslīgais intelekts mūs aizvieto? 21.gadsimta ceļvedis. Apgāds Mansards. 2020. 5.Manfreds Šneps-Šnepe. Mākslīgais intelekts un kiberdraudi. Jumava. 2024. Papildu/Additional: 1.Ahsan Habib Galig. Vai ir iespējams atrast līdzsvaru starp mākslīgo intelektu un cilvēktiesībām? https://www.cilvektiesibas.info/raksti/vai-ir-iespejams-atrast-lidzsvaru-starp-maksligo-intelektu-un-cilvektiesibam. 2.Jurista Vārds, Mākslīgais intelekts: tiesību izaicinājumi un iespēju evolūcija, 2.maijs, 2023 / Nr.18/19 (1284/1285). 3.Jurista Vārds, 24.septembris, 2019, Nr.38 (1096). 4.Roger Penrose. The Emperor's New Mind : concerning computers, minds and the laws of physics / R. Penrose.Oxford University, 2002. 5.Ryan Turner. ChatGPT & social media marketing / Ryan Turner. [Las Vegas, NV] : [publisher not identified], 2023. 6.Chan Leong, Applied Artificial Intelligence in Business : Concepts and Cases / Leong Chan, Liliya Hogaboam, Renzhi Cao. Cham. Springer. 2022. 7.Raksti Jurista Vārds, Administratīvā un Kriminālā Justīcija, konferences krājuma “Indivīds.Sabiedrība.Valsts” u.c. 8.E-resursi: Tiesību aktu publicēšanas vietne- www.likumi.lv; Latvijas Republikas Augstākās tiesas judikatūra - http://www.at.gov.lv/lv; Tiesu vietne: tiesas.lv; Starptautiskā cilvēktiesību interneta vietne - www.humanrights.org.lv/html ; Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūra - https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/lav , Latvijas Republikas Satversmes tiesas judikatūra - http://www.satv.tiesa.gov.lv/ 9. Mācību materiāli par mākslīgo intelektu - https://chatgpt.com/; https://gemini.google.com/; https://ailib.ru/; https://aiscout.net/; https://www.aixploria.com/en/; https://www.futurepedia.io/; https://theresanaiforthat.com/; https://www.vondy.com/; https://writesonic.com/chat; https://poe.com/ChatGPT; +nodarbības piedāvātie avoti.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Pamatzināšanas valsts tiesību jautājumos, pamatzināšanas tiesību vēstures un tiesību filozofijas jautājumos, prasme analizēt un apkopot informāciju, prasmes juridisko tekstu sagatavošanā.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakts stundas	Patstāv. darbs	Kontakts stundas	Patstāv. darbs
Mākslīgā intelekta un ar to saistīto terminu izpratne. Mākslīgā intelekta ietekme juridiskās izglītības procesā: iespēja vai apdraudējums .	3	4	0	0
Mākslīgā intelekta normatīvais regulējums Eiropas Savienībā un Latvijas Republikā.	4	7	0	0
Aizliegtie Mākslīgā intelekta izmantošanas veidi.	5	7	0	0
Mākslīgais intelekts un cilvēktiesības.	5	7	0	0
Atbildības regulējums Mākslīgā intelekta izmantošanā. Valsts kompetento iestāžu norīkošana. Administratīvie naudas sodi Eiropas Savienības iestādēm, aģentūrām un struktūrām.	5	7	0	0
Mākslīgā intelekta izmantošana tiesas procesa sagatavošanā, norisē.	5	7	0	0
Mākslīgā intelekta izmantošanas iespējas konkrētās tiesību jomās: darba tiesībās, patērētāju tiesību aizsardzībā, datu aizsardzībā, autortiesībās, krimināltiesībās.	5	7	0	0
Kopā:	32	46	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Studējošais pārzina mākslīgā intelekta tiesiskā regulējuma veidošanos, attīstību, mākslīgā intelekta tiesību avotus – gan starptautiskā, gan Eiropas reģiona un Latvijas līmenī, definē dažādus mākslīgā intelekta juridiskajā jomā tiesību aspektus, demonstrē zināšanas mākslīgā intelekta juridiskajā darbā tiesiskajā regulējumā un to regulējošajos tiesību aktos; zina mākslīgā intelekta vietu un nozīmi juridiskā darba organizācijas sistēmā.	Atbildes semināros, kontrol darbā, eksāmenā, patstāvīgā darba prezentācija.
Studējošais spēj patstāvīgi risināt konkrētas situācijas mākslīgā intelekta tiesību jautājumos, piemērojot normatīvos aktus, kā arī izstrādā juridiskos dokumentus mākslīgā intelekta piemērošanas tiesību jomā; sagatavot mākslīgā intelekta izmantošanas juridiskajā darbā tiesību pamatdokumentus (iegūstot sākotnējās iemaņas), interpretēt mākslīgā intelekta tiesību normas; vērtē no mākslīgā intelekta tiesību aizskārumiem izrietošas situācijas, noteikt mākslīgā intelekta izmantošanai juridiskajā darbā atbilstošu rīcību un tām atbilstošus modeļus.	Atbildes semināros, kontrol darbā, eksāmenā, patstāvīgā darba prezentācija.
Studējošais prot analizēt mākslīgā intelekta izmantošanas juridiskajā darbā tiesību situācijas un to reglamentējošās normas, sistematizēt kursā iegūtas zināšanas, izprāt mākslīgā intelekta tiesiskā regulējuma nozīmi ikdienā sastopamu problēmu risināšanā, pēta mākslīgā intelekta tiesību materiālās un procesuālās normas; prot sagatavot mākslīgā intelekta izmantošanai juridiskajā darbā tiesību dokumentus, argumentēt un izmantot argumentācijā mākslīgā intelekta tiesību avotu klāstu (pamatavoti, papildus avoti); atlasīt argumentācijai atbilstošus tiesību avotus.	Atbildes semināros, kontrol darbā, eksāmenā, patstāvīgā darba prezentācija.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Kāzusu, dokumentu izpilde.	15
Kontrol darbs.	15

Projekts: mākslīgā intelekta izmantošanas juridiskajā darbā tiesību jautājumi.	40
Eksāmens/ieskaite.	30
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi			Brīvās izvēles pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0	*			*		